

Posudek vedoucího
na diplomovou práci Bc. Josefa Králíka
na téma „Ekologické daně v EU“
(Plzeň, 2021, 69 číslovaných stran)

I. Téma práce

Posuzovaná práce je věnována pro naši katedru poměrně netradičnímu tématu ekologických daní v EU, což je obvykle problematika spadající do specializace katedry finančního práva, nicméně s ohledem na značný přesah do unijního právního rámce je možné k této oblasti přistoupit i z pohledu práva EU. Ochrana životního prostředí totiž tvoří stále významnější část unijních politik a v poslední době se výrazně zapsala do výsledné podoby unijního rozpočtu, jejího víceletého finančního rámce EU, ale zejména pak Fondu pro obnovu EU známého po zkratkou NGEU.

II. Splnění cílů práce, obsahová úroveň

Samotná práce je dělena na 5 číslovaných kapitol vedle nečíslovaného úvodu a závěru. Dílo je celkem logicky strukturováno, výhrady mám k ne zcela rozumnému zařazení kapitoly 4 zahrnující obecné vysvětlení fungování ekologických daní mezi jiné kapitoly, které jsou věnovány již výhradně unijním politikám či unijnímu právnímu rámci. Za smysluplnější bych považoval postup od obecného ke zvláštnímu, kdy by nejprve byla popisovaná problematika analyzována z obecného pohledu a posléze teprve následovaly kapitoly zaměřené na právní úpravu v EU, příp. lze akceptovat rovněž postup, kdy je postupně každý jednotlivý institut vždy rozebrán nejprve obecně a následně z pohledu unijní právní úpravy. Autor za cíl práce označil snahu „posoudit implementaci unijní úpravy ekologických daní do právního řádu České republiky“ s tím, že hodlal v díle testovat hypotézu, že „Česká republika stejně jako jiné země Evropy zahájila ekologickou daňovou reformu a zavedla ekologické daně do svého právního řádu ještě před tím, než vstoupila v platnost směrnice 2003/96/ES“. Ačkoli lze pozitivně hodnotit, že si diplomant dokázal cíl svojí práce definovat na bázi konkrétní hypotézy, je nutné poukázat na to, že v tomto případě se jedná o velmi plochou hypotézu, o jejímž výsledku je dopředu rozhodnuto jen na základě časového zařazení příslušných českých zákonů. Nejedná se proto o příklad důkladně promyšlené hypotézy, vycházející ze studia dané problematiky, která by skutečně přinášela nové poznatky či vlastní názory autora. Na druhou stranu lze připustit, že definovaný cíl práce byl autorem skutečně splněn.

III. Formální a teoretická úroveň práce

Z formálního hlediska posuzované je psáno stylisticky a gramaticky vesměs správně, bez vážných jazykových prohřešků. Rovněž citační i poznámkový aparát je na solidní úrovni, autor vychází z relevantních zdrojů, které průběžně cituje a v tomto směru proto vedoucí nemá žádných zásadních námitek. Pokud jde o odbornou úroveň posuzovaného díla, ta je obecně na přijatelné úrovni, diplomant prokázal řádné ovládnutí příslušné odborné terminologie, vysvětlil vývoj právní úpravy ekologických daní jak na úrovni EU, tak i ve vybraných třech státech včetně ČR. Stejně tak je možné pozitivně ocenit zařazení problematiky tzv. uhlíkové daně, která přitom dosud není na unijní úrovni legislativně zakotvena, nicméně téměř v polovině členských států EU již byla zavedena. Na druhou stranu však dílo postrádá precizně definovanou hypotézu, jak bylo již shora vysvětleno, a z toho nepřímo plyne nedostatečná úroveň analýzy popisovaného tématu. Diplomant se v souladu se svojí velmi zjednodušenou hypotézou zabýval pouze popisem problematiky ekologických daní a posléze zkoumal, zda ČR zavedla ekologické daně z vlastní iniciativy i bez implementační povinnosti plynoucí z unijních směrnic. Dílo však postrádá smysluplnější rozbor problematiky ochrany životního prostředí a konkrétně pak environmentálních (ekologických) daní či vyhodnocení jejich právních dopadů, nebo např. podrobnější srovnání právní úpravy ekologických daní v různých státech EU nad rámec velmi stručného shrnutí v samotném závěru poslední kapitoly. Tyto nedostatky přitom bylo možné poměrně jednoduše napravit v případě důslednější konzultace s vedoucím v průběhu psaní celé práce a nikoli až po sepsání většiny odevzdaného díla, kdy již z časového hlediska nebylo pro autora objektivně možné zakomponovat připomínky vedoucího.

IV. Klasifikace práce a náměty na rozpravu

Závěrem si dovoluji shrnout, že hodnocená práce podle mého názoru přes uvedené výtky splňuje minimální požadavky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením velmi dobře až dobře. V rámci ústní rozpravy navrhuji, aby diplomant zodpověděl otázky:

- 1) Jaký je Váš názor na aktuální trend tzv. zelených investic, kdy zejména NGEU vyžaduje, aby investice hrazené z tohoto fondu plynuly z převážné části na projekty napomáhající boji proti klimatickým změnám a ochraně životního prostředí? Existuje nějaká souvztažnost mezi ekologickými daněmi a zelenými investicemi?
- 2) Na základě relevantních právních argumentů formulujte svůj názor na to, zda mají být unijní ekologické daně zaváděny na principu minimální či maximální harmonizace.

V Plzni dne 16.04.2021

Mgr. Tomáš Krivka